

## Απάντηση ερωτημάτων 1 και 2:

**1 - Σύμφωνα με πληροφορίες του NEWS 24/7, το Κατάστημα Κράτησης Τρικάλων λειτουργεί σε συνθήκες υπερπληρότητας, σε βαθμό που εγείρονται ζητήματα ασφαλείας. Υπάρχει σχεδιασμός για την αποσυμφόρηση του καταστήματος;**

**2 - Το Σωφρονιστικό Κατάστημα Άμφισσας πρόσφατα (1-7-2025) προειδοποίησε Εισαγγελείς σε όλη τη χώρα και το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ότι δεν μπορεί να δεχτεί άλλους κρατούμενους, σύμφωνα με έγγραφο που αποκάλυψε NEWS 24/7. Το πρόβλημα της υπερπληρότητας αποτελεί γενικευμένο φαινόμενο στο σωφρονιστικό σύστημα, με βάση και τα επίσημα στοιχεία που έχετε δημοσιεύσει. Υπάρχει συνολικός σχεδιασμός αποσυμφόρησης των καταστημάτων κράτησης;**

Η βελτίωση των συνθηκών κράτησης και ασφάλειας στα Σωφρονιστικά Καταστήματα καθώς και η επανένταξη των κρατούμενων στην κοινωνία αποτελούν βασικές προτεραιότητες για τη Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής, όπως αποτυπώνεται στο Στρατηγικό Σχεδιασμό 2024-2026 που έχει υποβληθεί στη Βουλή των Ελλήνων. Στα διαχρονικά προβλήματα της παλαιότητας των εγκαταστάσεων, της υποστελέχωσης και των ελλείψεων σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό προστίθεται πλέον η συνεχής αύξηση πληθυσμού των κρατουμένων. Ανταποκρινόμενη σε αυτή την πρόκληση, η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη και τις επισημάνσεις από την περιοδική επίσκεψη του Ιανουαρίου 2025 της Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (CPT) του Συμβουλίου της Ευρώπης, εκπόνησε σχέδιο δράσης για την περίοδο 2025-2030 που επικεντρώνεται στους τομείς που επιδρούν άμεσα στη βελτίωση συνθηκών κράτησης και ασφάλειας στα Σ.Κ, στην αναβάθμιση της υγειονομικής περίθαλψης καθώς και στην ομαλή επανένταξη των κρατουμένων στην κοινωνία.

Το νέο κατασκευαστικό πρόγραμμα για την περίοδο 2025 - 2030, προβλέπει την κατασκευή (8) νέων Σωφρονιστικών Καταστημάτων, με στόχο τη δημιουργία 6.800 νέων θέσεων κράτησης.

## ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

### **1<sup>ος</sup> Τομέας Δράσης – Διαχείριση Υπερπληθυσμού:**

A. Υλοποίηση προγράμματος κατασκευής των νέων Σ.Κ με στόχο την αύξηση της συνολικής χωρητικότητας κρατουμένων από 10.760 σε 14.700.

B. Εφαρμογή εναλλακτικών τρόπων έκτισης ποινής.

### **2<sup>ος</sup> Τομέας Δράσης – Βελτίωση Συνθηκών Διαβίωσης, Ασφάλειας και Λειτουργίας των Σ.Κ:**

A. Συντήρηση, επισκευή και αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και υποδομών.

B. Προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, ασφάλειας και λειτουργίας στα Σ.Κ.

Γ. Εφαρμογή μέτρων δυναμικής ασφάλειας.

**3<sup>ος</sup> Τομέας Δράσης – Αντιμετώπιση Υποστελέχωσης και Εκπαίδευση Προσωπικού:**

- A. Αύξηση του αριθμού προσλήψεων προσωπικού για την επαρκή στελέχωση των Σ.Κ με επιστημονικό, διοικητικό και προσωπικό ασφάλειας.
- B. Επιτάχυνση των διαδικασιών πρόσληψης.
- Γ. Εκπαίδευση Προσωπικού.

**4<sup>ος</sup> Τομέας Δράσης – Αναβάθμιση Υπηρεσιών Υγείας:**

- A. Στελέχωση με Ιατρικό και Νοσηλευτικό Προσωπικό.
- B. Βελτίωση Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης.

**5<sup>ος</sup> Τομέας Δράσης– Επανένταξη Κρατουμένων στην Κοινωνία:**

- A. Προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατουμένων.
- B. Αναβάθμιση του ρόλου της ΕΠΑΝΟΔΟΥ.

**Ειδικότερα, επιπλέον των ανωτέρω, για την άμεση αντιμετώπιση του υπερπληθυσμού έγιναν οι εξής ενέργειες:**

**A)** Αξιοποιήθηκαν οι εγκαταστάσεις των Αγροτικών Σωφρονιστικών Καταστημάτων και ενισχύθηκε περαιτέρω ο θεσμός εργασίας σε αυτά Πραγματοποιήθηκαν μεταγωγές κρατουμένων στα Αγροτικά Καταστήματα και ο βαθμός πληρότητάς τους αυξήθηκε από 50% μ.ο. το 2023 σε 81.6% το 2025.

Επιπλέον ενισχύθηκε ο θεσμός των Αγροτικών Σωφρονιστικών Καταστημάτων με τροποποίηση προϋποθέσεων μεταγωγής στα Αγροτικά Σωφρονιστικά Καταστήματα και την Κεντρική Αποθήκη Υλικού Σωφρονιστικών Καταστημάτων.

**B) Ηλεκτρονική επιτήρηση**

Τον Μάρτιο του 2025 τέθηκε σε ισχύ ο Νόμος 5187/2025 του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, με τον οποίο θεσμοθετείται για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη ο θεσμός της ηλεκτρονικής επιτήρησης, τόσο ως εναλλακτικός τρόπος έκτισης ποινής όσο και ως περιοριστικός όρος. Η νομοθετική αυτή πρωτοβουλία αποσκοπεί αφενός στην αποσυμφόρηση των Σωφρονιστικών Καταστημάτων της χώρας και αφετέρου στην υποστήριξη της ομαλής κοινωνικής επανένταξης των κρατουμένων.

Η νέα ρύθμιση εκσυγχρονίζει την ποινική δικαιοσύνη και την εναρμονίζει με τις ευρωπαϊκές βέλτιστες πρακτικές αναφορικά με εναλλακτικές μορφές έκτισης ποινών. Επιπλέον, αποτυπώνει με σαφήνεια τη δέσμευση της Πολιτείας στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στην προώθηση της ισότιμης κοινωνικής επανένταξης.

**Γ) Κοινωφελής εργασία**

Η παροχή κοινωφελούς εργασίας του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται από τον Φεβρουάριο 2024 (Νόμος 5090/2024) και επιβάλλεται από το Δικαστήριο ως κύρια ποινή σε πλημμελήματα για τα οποία προβλέπεται ποινή φυλάκισης μέχρι 2 έτη, αλλά και ως εναλλακτικός τρόπος έκτισης ποινής φυλάκισης, αν το Δικαστήριο κρίνει ότι ο εγκλεισμός του καταδικασθέντος σε Σωφρονιστικά Καταστήματα, δεν θα είναι αναγκαίος για να τον αποτρέψει από την τέλεση νέων

αξιόποινων πράξεων. Τα πρώτα αποτελέσματα από την εφαρμογή του θεσμού είναι πολύ θετικά. Πάνω από 200 Φορείς του Δημοσίου έχουν ενταχθεί στην ψηφιακή πλατφόρμα, ανάμεσά τους Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Νοσοκομεία, Πανεπιστήμια, Περιφέρειες, Δικαστήρια και Εφορείες Αρχαιοτήτων. Οι φορείς αυτοί προσφέρουν πάνω από 2800 θέσεις απασχόλησης σε τομείς καθαριότητας πρασίνου, φύλαξης κ.ά.

### **3 - Ποια είναι τα προβλήματα που προκαλεί η υπερπληρότητα των φυλακών:**

α) για τους κρατούμενους;

β) για τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους;

γ) για την ασφάλεια και την τήρηση της τάξης;

### **Απάντηση ερωτήματος 4:**

**4 - Οι συνθήκες υπερπληρότητας που καταγράφονται σε πολλά καταστήματα κράτησης της χώρας ενδέχεται να παραβιάζουν το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το οποίο απαγορεύει την απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση. Η Ελλάδα έχει καταδικαστεί επανειλημμένα από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για παρόμοιες συνθήκες στο παρελθόν. Πώς απαντάτε στις ανησυχίες ότι η σημερινή κατάσταση ενδέχεται να παραβιάζει διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας;**

Η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής βρίσκεται σε σταθερή συνεργασία με το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ως εκπροσώπου της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του ΕΔΔΑ και της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Με βάση τα τελευταία στοιχεία έχουμε θετικά αποτελέσματα καθώς τα δικαστήρια λαμβάνουν υπόψη στις αποφάσεις τους τη Νομολογία του ΕΔΔΑ και έχουμε περισσότερα θετικά βουλεύματα και υψηλά ποσά χρηματικής ικανοποίησης.

Εκδόθηκε **προσφάτως η με αριθμό 2495, 7751/4-11-2024, κοινή ενημέρωση της Προέδρου και της Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου**, με την οποία δίνονται κατευθυντήριες οδηγίες προς τους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, σχετικά με την εφαρμογή της πάγιας νομολογίας του ΕΔΔΑ επί ατομικών προσφυγών κρατουμένων για τις συνθήκες κράτησής τους και ειδικότερα ως προς τις αιτιάσεις τους για το εμβαδόν των θαλάμων κράτησης.

Τέλος, η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής **εξέδωσε εγκύκλιο οδηγία προς τους Προϊσταμένους Διευθύνσεων των Σωφρονιστικών Καταστημάτων της Χώρας**, ώστε η προσκόμιση αποδείξεων εκ μέρους τους να είναι πλήρης και να ανταποκρίνεται επαρκώς στην ανάγκη ακριβούς και σαφούς περιγραφής των συνθηκών κράτησης, εξατομικευμένα για κάθε προσφεύγοντα, με συγκεκριμένη αναφορά στο διάστημα και στους χώρους κράτησης καθενός, διαστάσεις αυτών, αριθμό συγκρατούμενων, ιστορικότητα κράτησης και όποιο άλλο στοιχείο απαιτείται, ώστε να επιλυθεί το πολύ σημαντικό ζήτημα της απόδειξης των ισχυρισμών των προσφευγόντων. Παράλληλα δόθηκε οδηγία για την απαρένγκλιτη τήρηση του περιεχομένου της ώστε να συνδράμουν οι σωφρονιστικές Διοικήσεις στη διαμόρφωση δικανικής κρίσης από το αρμόδιο Δικαστήριο, κατά τρόπο σύμφωνο πάντα με τη νομολογία του ΕΔΔΑ.